

Cavernous Sinus Thrombosis due to Polycythemia ; A Case Report and Review of Literature

สมศักดิ์ เทียมเก่า¹

¹ อาจารย์หน่วยประสาทวิทยา

ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

Cavernous sinus syndrome คือกลุ่มอาการที่ประกอบด้วยความผิดปกติของเส้นประสาทสมองที่ 3,4,6 และ 5 สาเหตุเกิดจากภาวะติดเชื้และภาวะไม่ติดเชื้ภาวะที่ก่อให้เกิดความหนืดของเลือดเพิ่มมากขึ้น เช่น polycythemia อาจก่อให้เกิดกลุ่มอาการดังกล่าวได้ ซึ่งเป็นภาวะที่พบบได้น้อยมาก แต่ถ้ได้รับการวินิจฉัยและการรักษาที่รวดเร็วจะสามารถลดความพิการ และการเสียชีวิตลงได้ ผู้ศึกษาได้รายงานผู้ป่วย cavernous sinus syndrome ที่เกิดจากภาวะ polycythemia เพื่อให้เป็นที่ทราบกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ผู้ป่วย

ผู้ป่วยชายอายุ 38 ปี อาชีพรับราชการทันตแพทย์ มาพบแพทย์ด้วยอาการปวดตา และหน้าผกด้านซ้าย ร่วมกับอาการตามัวลง 3 ชั่วโมง ประวัติอดีตสูบบุหรี่ 2 ของต่อวัน นาน 20 ปี 1 ปีก่อนมีอาการเจ็บแน่นหน้าอกได้ รับการวินิจฉัยเป็นโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดมาเลี้ยง ร่วมกับการตรวจพบความเข้มข้นของเลือดสูง 70 % ตรวจร่างกายพบความรู้สึกตัวปกติ แต่ผู้ป่วยร้องแสดงอาการเจ็บปวดบริเวณตาอย่างมาก บริเวณตาซ้ายและหน้าผกด้านซ้าย ผิวหนังสีเขียวคล้ำ ตาซ้ายโปน และแดง อัมพาตของเส้นประสาทสมองที่ 3,4,6 การมองเห็นของตาซ้ายบอดสนิท ความรู้สึกของ cornea ลดลง ขนาดรูม่านตาด้านซ้าย 5 มม. และไม่ตอบสนองต่อแสงไฟ

optic disc ชีด ตาข้างขวาแดงเล็กน้อย ปลายมือ ปลายเท้ามีลักษณะเขียวคล้ำ ม้ามไม่โต ระบบอื่นๆ อยู่ในเกณฑ์ปกติ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ CBC , hct 69% wbc 15,000 cells/mm³ band 1% PMN 91% lymphocyte 6% monocyte 2% platelet 274,000 cells/mm³ arterial blood gas, pH 7.447 pCO₂ 41 mmHg pO₂ 74.6 mmHg O₂Sat 95.2% ตรวจคอมพิวเตอร์สมองพบ dense cord sign in multiple levels of dural sinuses ไม่พบความผิดปกติของ cavernous sinus และ paranasal sinus ผู้ป่วยได้รับการทำ blood letting 400 ซีซี heparin 5,000 ยูนิต ทางเส้นเลือดดำทันที และให้ต่อด้วยอัตรา 800 ยูนิตต่อชั่วโมง ควบคุม partial prothombin time ประมาณ 1.5 - 2 เท่า 7 ชั่วโมงหลังให้การรักษาผู้ป่วยหายปวดอาการเขียวคล้ำบริเวณหน้าผกและตาหายเป็นปกติ อาการตาแดงและโปนของตาซ้ายลดลง การมองเห็นดีขึ้น เป็น finger count 2 ฟุต

สรุป

ได้นำเสนอรายงานผู้ป่วย cavernous sinus thrombosis และตาบอดหนึ่งข้าง ซึ่งมีสาเหตุจาก polycythemia และจากการทบทวนวารสาร 30 ปีย้อนหลัง พบรายงานผู้ป่วยเพียง 2 ราย ซึ่งเกิดจาก polycythemia vera